

Modeling the effective factors on students' academic guidance based on the document of fundamental change in education of the Islamic Republic of Iran

Yahya Salari: PhD student in educational management, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

Maryam Eslampanah*: Faculty member of the Department of Educational Management, Faculty of Literature and Humanities, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

Susan Laei: Faculty member of the Department of Educational Management, Faculty of Literature and Humanities, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

Farank Mousavi: Faculty member of the Department of Educational Management, Faculty of Literature and Humanities, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

Abstract

Purpose: The purpose of this research was to find a model to identify the factors affecting the educational guidance of students based on the document of the fundamental transformation of education in the Islamic Republic of Iran.

Method: The method of confirmatory factor analysis was used for the study. The statistical population consisted of all the students of the first year of secondary school in Kermanshah, based on Morgan's table, 380 male and female students of the ninth grade of the first year of high school in Kermanshah were selected in the academic year 2019-2019 using a multi-stage random cluster method. The research tool includes a researcher-made questionnaire of factors affecting the educational guidance of students for the future. In order to check the evidence of validity of the questionnaire, the validity of the construct was done using the factor analysis of the exploratory method. According to Cronbach's alpha method, the reliability coefficient was 0.92. Data analysis was done at two levels of descriptive statistics (frequency and percentage) and inferential statistics (confirmatory factor analysis tests and structural equation modeling).

Findings: The findings indicated the identification of seven factors affecting academic guidance, which are: supply of experienced workforce, dynamic economy, efficiency and productivity, stable employment, providing employment, stable family and proper distribution of students.

Conclusion: In the presented model, a suitable and significant correlation was observed between the items and the main components of the model, as well as between the main components with each other.

Keywords: Academic guidance, fields of study, students, Fundamental Transformation Document.

***Corresponding author:** Faculty member of the Department of Educational Management, Faculty of Literature and Humanities, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

Email: eslampanahmary@gmail.com

Modeling the effective factors on students' academic guidance based on the document of fundamental change in education of the Islamic Republic of Iran

Purpose: Since the academic guidance of students is important, in the fundamental reform document, the implementation of the academic guidance program started from 2016-17 with the establishment of the 6-3-3 system, and in the fundamental reform of education document, the main lines of the academic guidance program were drawn. In this regard, the official public education system is obliged to accept individual differences, to discover and guide various innate talents and respond to the needs, interests and desires of students in line with the interests and framework of the Islamic standard system. In the meantime, the choice of the field of study has a very important role in drawing the career path and future of people and it definitely requires precise policies, because the successful passage of this stage leads to the successful passage of other stages of growth. The social psychology of the individual and finally the flourishing of the individual and his abilities, In the operational objective 21 of the fundamental change document about "revision and re-engineering of structures, procedures and methods", two solutions are related to academic guidance. Solution 21-3 states: "Designing and establishing a comprehensive academic guidance and talent search system in order to guide students to the fields and professions and skills needed in the present and future of the country according to their talents, interests and abilities". In the solution 21-4 of the transformation document, it is stated: "Establishment of educational guidance and counseling system based on Islamic principles and increasing teachers' dedication in this field and employing expert consultants to perform specialized tasks in all educational levels". Therefore, academic guidance is not specific to choosing a field at one point in time and includes all educational levels, the aim of the present research was to model the identification of factors affecting the educational guidance of students based on the document of the fundamental transformation of education in the Islamic Republic of Iran.

Materials and methods: The present research method was a descriptive survey type. In this way, the factors affecting the academic guidance of students for the future were examined and studied. The statistical population includes all the students of the first year of secondary school in Kermanshah, according to Morgan's table, 380 male and female students of the ninth grade of the first year of high school in Kermanshah in the academic year of 2020-21 were selected using a multi-stage random cluster method. 170 of the students were female (45%) and 210 of the students (55%) were male. 85 students (23%) were in non-profit schools and 295 students (77%) were in public schools. The research tool includes a researcher-made questionnaire of factors affecting the educational guidance of students for the future. This questionnaire includes question 1-2 under the name of the factor of supply of experienced workforce, question 3-7 under the name of dynamic economy factor, question 8-15 under the name of stable family factor, question 16-46 under the name of the factor of greater efficiency and productivity, question 56- 47 with the name of sustainable employment factor, question 57-61 with the name of the factor of providing employment, question 66-62 with the name of the factor of appropriate distribution of students in the existing fields. In order to check the validity evidence of the questionnaire, construct validity was done using factor analysis with two exploratory and confirmatory methods. According to Cronbach's alpha method, the reliability coefficient was 0.92.

Findings: The findings indicated the identification of seven factors affecting academic guidance, which are: supply of experienced workforce, dynamic economy, efficiency and productivity, stable employment, providing employment, stable family and proper distribution of students.

Conclusion: In the presented model, a suitable and significant correlation was observed between the items and the main components of the model, as well as between the main components with each other. Examining the desirability indices showed that the model has an acceptable fit. Therefore, it is suggested that in order to improve the proper distribution of students in the existing fields, in addition to paying attention to the interests of the students, school counselors should also examine the other components mentioned in the model and control their effects on the choice of the students' fields of study. Also, one of the identified factors affecting students' academic choices is parents who, in most cases, without sufficient knowledge and information, and sometimes by pressuring the student to choose a major, change the course and affect the correct process of academic counseling. Based on the results of this research, it is suggested that the academic guidance of students should be based on factors such as providing employment opportunities for students, creating a dynamic family, creating a dynamic economy, creating more efficiency and productivity, and considering creating sustainable employment for students. Accept it is also suggested that the school counselors hold meetings with the students' parents to provide the parents with the necessary information about the students' interests, as well as the information related to the changes in the labor market and its relationship with the student's chosen field. It is recommended for future researchers to investigate the effect of the role of counselors and parents and compare it with the effect of information obtained from cyberspace in the academic guidance of students, as well as the effect of the distribution of students in their fields of interest on their performance.

Keywords: Academic guidance, fields of study, students, Fundamental Transformation Document.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال سیزدهم، ویژه‌نامه ۱۴۰۱

مدل یابی عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران

یحیی سالاری: دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
مریم / سلام پناه*: عضو هیئت علمی گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
سوسن لایی: عضو هیئت علمی گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
فرانک موسوی: عضو هیئت علمی گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

چکیده

هدف: هدف تحقیق حاضر، مدل یابی شناسایی عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران بود.

روش کار: برای مطالعه از شیوه تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. جامعه آماری مشتمل بر کلیه دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه بود که بر اساس جدول مورگان تعداد ۳۸۰ نفر از دانش آموزان دختر و پسر پایه نهم دوره متوسطه اول در شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به شیوه خوشه ای چند مرحله ای تصادفی انتخاب شدند. ابزار تحقیق شامل پرسشنامه محقق ساخته عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان برای آینده بوده است. جهت بررسی شواهد روایی پرسشنامه، روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی شیوه اکتشافی صورت پذیرفت. به روش آلفای کرونباخ، ضریب اعتباری برابر ۰/۹۲ بدست آمد. تحلیل داده ها در دو سطح آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و آمار استنباطی (آزمون های تحلیل عاملی تأییدی و مدل یابی معادلات ساختاری استفاده به عمل آمد.

نتایج: یافته ها بیانگر شناسایی هفت عامل مؤثر بر هدایت تحصیلی بوده اند که عبارتند از: تامین نیروی کار آزموده، اقتصاد پویا، بازدهی و بهره وری، اشتغال پایدار، فراهم کردن زمینه اشتغال، خانواده پایدار و توزیع مناسب دانش آموزان.

نتیجه گیری: در مدل ارائه شده همبستگی مناسب و معناداری بین گویه ها با مولفه های اصلی مدل و نیز بین مولفه های اصلی با یکدیگر مشاهده شد.

واژگان کلیدی: هدایت تحصیلی، رشته های تحصیلی، دانش آموزان، سند تحول بنیادین.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

Email: eslampanahmary@gmail.com

مقدمه

از آنجایی که هدایت تحصیلی دانش آموزان حائز اهمیت است، در سند تحول بنیادین، اجرای برنامه هدایت تحصیلی از سال ۹۶-۱۳۹۵ با استقرار نظام ۶-۳-۳، آغاز شد و در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش خطوط اصلی برنامه هدایت تحصیلی ترسیم شده است. در این راستا نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی موظف است، ضمن پذیرش تفاوت های فردی به کشف و هدایت استعداد های متنوع فطری و پاسخگویی به نیازها، علائق و رغبت دانش آموزان در راستای مصالح و چارچوب نظام معیار اسلامی بپردازد (شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی ۱۳۹۶). در این میان انتخاب رشته تحصیلی با توجه به تاثیر به سزایی که در ترسیم مسیر شغلی و آینده افراد دارد، نقش بسیار اساسی داشته و قطعا نیازمند سیاستگذاری های دقیقی می باشد، چرا که گذر موفق از این مرحله باعث طی کردن موفق سایر مراحل بعدی رشد روانی اجتماعی فرد و نهایتا شکوف شدن فرد و قابلیت های اوست (عابدینی ۱۳۹۷). بر اساس برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، مشاوره و هدایت تحصیلی و تربیتی در همه دوره های تحصیلی الزامی است. انتخاب شاخه و رشته تحصیلی در پایان دوره آموزش عمومی و بر اساس نتایج عملکرد درسی و تربیتی در طول این دوره تحصیلی صورت می گیرد (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱).

با این حال مطالعات مرادی و اخوان نفتی (۱۳۹۲) و نویدی (۱۳۹۶) نشان می دهد، توزیع دانش آموزان در رشته های تحصیلی چنانکه باید و شاید از تناسب لازم برخوردار نبوده و در برخی رشته های تحصیلی به نوعی تراکم تقاضای دانش آموزان وجود دارد و این در حالی است که جامعه به همه رشته های تحصیلی نیاز دارد و دانش آموزان باید براساس نیازهای آینده ای که پیش رو دارند، رشته هایی را انتخاب نمایند که بتوانند بعد از فارغ التحصیلی جذب بازار کار شوند و نیازهای جامعه را نیز مبتنی بر توانایی های بدست داده شده، برطرف نمایند و به

گونه ای پاسخگویی نیازهای جامعه آینده باشند. شمار بسیاری از دانش آموزان در عمل از هدایت تحصیلی صورت پذیرفته برای آنها رضایت چندانی ندارند. به اعتقاد آنها ملاکهای متعددی علاوه بر استعداد و علائق دانش آموزان باید در هدایت تحصیلی مورد توجه قرار گیرد (اعلایی ۱۳۹۵).

با هدایت تحصیلی نظامند سوگیری های دانش آموزان در انتخاب رشته های تحصیلی کاهش یافته به گونه ای که تراکم تقاضاها برطرف می شود و دانش آموزان از طریق شناخت خویشتن (استعدادها، رغبتها، نیازها، ارزشها و ...) و شناخت محیط (امکانات، محدودیت ها) و کسب مهارت های مشکل گشایی، رشته هایی را انتخاب می کنند که متناسب با ظرفیت های جامعه باشد (عریضی ۱۳۹۵). از اینرو توزیع نامتناسب دانش آموزان در رشته های تحصیلی مختلف برطرف می شود (نظری و همکاران ۱۳۹۶). بنابه مطالعه نصر و همکاران (۱۳۹۵) هدایت تحصیلی پاسخ گویی لازم را به نیازهای جامعه متناسب با استعداد و علاقه فرد ندارد، گرچه باید همواره استعداد، علاقه و نیاز کشورها مورد توجه قرار گیرد. بنابه مطالعه نصری (۱۳۹۶) بسیاری از موارد دانش آموزان اطلاعات دقیق و مناسبی نسبت به علایق خود و از طرفی دیگر بازار کار جامعه ندارند، و در زمان انتخاب رشته، صرفا مبتنی بر اطلاعات محدود و فضای حاکم بر جامعه تصمیم گیری می کنند. این نقیصه از یک طرف به ضعف خانواده ها برمی گردد، از طرفی دیگر به کمبود مشاوران تحصیلی در مدارس و از بعدی دیگر به نوع نگاه والدین و مدارس و مشاوران به مقوله هدایت تحصیلی بر می گردد. در این فضای نامناسب، مشخص است که تمامی افراد و استعداد های جامعه به سمت رشته هایی خاص، سوق داده می شوند و رشته های اساسی از جمله رشته های علوم انسانی مورد غفلت واقع می شوند. بنابه مطالعه مامی و امیدی (۱۳۹۷) عواملی چون منزلت اجتماعی و جایگاه رشته، تیپ شخصیتی، آثار روانی شغل های مرتبط با رشته تحصیلی، وضعیت والدین (علاقه، تحصیلات و درآمد)، بی اطلاعی از

رشته هوش و استعداد، اعتقادات، توانایی ها، اهداف، تجربیات دانش آموزان در هر رشته می توان برشمرد، بررسی بازار کار برای انتخاب رشته ملاک خیلی از دانش آموزان و والدین است، با وجود این که تعداد زیادی از دانش آموختگان دانشگاهی به دلیل نداشتن تخصص بعضاً بی کار هستند، در برنامه ششم توسعه پیش بینی شده ۵۰ درصد دانش آموزان در رشته تحصیلی نظری و ۵۰ درصد در رشته های فنی و حرفه ای مشغول به تحصیل شوند تا زمینه ساز ورود به رشته های فنی در دانشگاه ها و افزایش اشتغال شود. هدایت تحصیلی در بافت و زمینه ای انجام می شود که به نظر می رسد چندان مساعد نیست (نادری ۱۳۹۴).

براساس نظر اغلب صاحب نظران، نظام اقتصادی و فرهنگی ما از اختلال های گوناگون رنج می برد. بیکاری، مشاغل کاذب، تورم و ... از ناسالم بودن وضعیت اقتصادی حکایت می کنند. اقتصاد متکی بر درآمد نفت و رانت جویی بر اقتصاد تولیدی غلبه دارد. همچنین، در سالهای اخیر اذهان و افکار عمومی به سبب شنیدن اخبار مربوط به مناسبات اقتصادی مشوش شده است. به طوری که در افکار عمومی، مستقل بودن کار و تلاش از رفاه شخصی و منزلت اجتماعی مطرح می شود، عافیت طلبی خانواده ها و فرزندان، گرایش اغلب خانواده ها به مسیرهای خاص موفقیت، همنوایی اجتماعی و رواج چشم هم چشمی، مدرک گرایی، مسدود بودن مسیرهای برخی از استعدادها، ناهماهنگی میان نیازهای فرد و جامعه و کمبود سرمایه اجتماعی، بخشی از بافت موجود را تشکیل می دهند که می تواند شرایط را برای اجرای برنامه های هدایت تحصیلی نامساعد سازد. در چنین شرایطی، هدایت تحصیلی مفهوم اصلی خود را از دست داده و برنامه های آن چندان موفقیت آمیز نخواهد بود زیرا واقعی بودن و جدی بودن نیاز افراد و جامعه به توسعه ظرفیت های بالقوه مورد تردید قرار می گیرد. براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، هدایت تحصیلی به عنوان فرآیندی مستمر، هدایت دانش آموزان از دوره ابتدایی تا پایان دوره متوسطه

وضعیت بازار کار از جمله عواملی است که در گرایش دانش آموزان به رشته ای خاص تاثیرگذار می باشد.

هدایت تحصیلی برای ارائه پشتیبانی از راهنمایی های دانشگاهی و یادگیری انطباقی همیشه موضوع مهمی از تحقیقات آموزشی بوده است. برخی محققان به بررسی عوامل موثر بر هدایت تحصیلی پرداخته اند. عسگری و عابدی (۱۳۹۷) پژوهشی با هدف توصیف و شناسایی عوامل موثر بر هدایت تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه دوم با رویکرد پدیدارشناسی انجام دادند. یافته های پژوهش آن ها نشان داد که از ۳۸ مفهوم مستخرج، ۱۳ مقوله مشترک مشتمل بر پیشرفت تحصیلی، انگیزه و علاقه شخصی، ویژگی های شخصیتی، دریافت راهنمایی و مشاوره، ارتقای دانش و آگاهی، تسهیلات و امکانات جامعه، توسعه زیرساختی نظام آموزشی، امکانات تحصیلی، مشکلات یادگیری، نحوه نگرش والدین، مسایل اجتماعی - فرهنگی، مسایل آموزشی و مسایل اقتصادی و پنج مضمون مشتمل بر درون فردی، بین فردی، اجتماعی، درونی و بیرونی و در نهایت دو تم به عنوان عوامل تسهیل گر و عوامل بازدارنده شناسایی گردید. میمیس و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی چارچوبی برای هدایت تحصیلی دانش آموزان از طریق داده کاوی آموزشی پرداختند و از این طریق اقدام به به پیش بینی عملکرد دانش آموزان با استفاده از تجزیه و تحلیل داده های سوابق، داده های اقتصادی - اجتماعی و انگیزه دانش آموزان، جهت توصیه های راهنمایی نمودند. آن ها استفاده از سه مدل را که در داده های واقعی استفاده شده اند، پیشنهاد کردند: درخت تصمیم گیری، روش بیزین و شبکه های عصبی.

با توجه به مسائل و موارد مطرح شده، هدایت تحصیلی دانش آموزان در پایان دور متوسطه اول در سال نهم تحصیلی و پایان تحصیلات متوسطه دوم است، خانواده، محیط آموزشی، گروه های همسالان، رسانه ها، پیشرفت علم از عوامل بیرونی انتخاب بر نوع انتخاب رشته برای دانش آموزان تاثیر گذار هستند و از عوامل درونی انتخاب

اقتصاد پویا، سئوال ۱۵-۸ با نام عامل خانواده پایدار، سوال ۴۶-۱۶ با نام عامل بازدهی و بهره وری بیشتر، سوال ۴۷-۵۶ با نام عامل اشتغال پایدار، سوال ۶۱-۵۷ با نام عامل فراهم کردن زمینه اشتغال، سئوال ۶۲-۶۶ با نام عامل توزیع مناسب دانش آموزان در رشته های موجود بوده است. جهت بررسی شواهد روایی پرسشنامه، روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی با دو شیوه اکتشافی و تأییدی صورت پذیرفت. به روش آلفای کرونباخ، ضریب اعتباری برابر ۰/۹۲ به دست داد. تحلیل داده ها در دو سطح آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و آمار استنباطی (آزمون های تحلیل عاملی تأییدی و مدل یابی معادلات ساختاری) استفاده شد. سودمندی و آسیب نرساندن، توجه به رفاه دیگران و ارائه اطلاعات کافی درباره چگونگی پژوهش به تمامی آزمودنی های شرکت کننده، کسب رضایت نامه کتبی به منظور شرکت در پژوهش رعایت شدند. جهت رعایت اخلاق پژوهشی، کد ثبت پروپوزال ۱۸۷۰۱۲۲۱۲۲۴۰ در کمیته ی اخلاق دانشگاه ثبت شد.

یافته ها

اطلاعات نشان می دهد که برای عامل تأمین نیروی کارآزموده ضریب اعتبار ۰/۹۲، برای عامل اقتصاد پویا ضریب اعتبار ۰/۹۰، برای عامل خانواده پایدار ضریب اعتبار ۰/۹۴، برای عامل بازدهی و بهره وری بیشتر ضریب اعتبار ۰/۹۳، برای عامل اشتغال پایدار ضریب اعتبار ۰/۹۵، برای عامل فراهم کردن زمینه اشتغال ضریب اعتبار ۰/۹۲ و برای عامل توزیع مناسب دانش آموزان در رشته های موجود ضریب اعتبار ۰/۹۳ محاسبه گردیده است.

را در برمی گیرد و مختص انتخاب رشته در یک مقطع زمانی مانند پایه نهم نیست، بنابراین با توجه خلأ های پژوهشی در رابطه با عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان مبتنی بر سند تحول بنیادین و همچنین با توجه به مطالب ارائه شده، اهمیت و ضرورت پژوهشی در رابطه با مبانی عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران مدیران مشهود است. لذا هدف از پژوهش حاضر، مدل یابی عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران بود.

مواد و روش ها

روش تحقیق حاضر، توصیفی از نوع پیمایشی بود. بدین ترتیب عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان برای آینده مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت. جامعه آماری مشتمل بر کلیه دانش آموزان دوره اول متوسطه شهر کرمانشاه بوده که بر حسب جدول مورگان تعداد ۳۸۰ نفر از دانش آموزان دختر و پسر پایه نهم دوره متوسطه اول در شهر کرمانشاه در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ به شیوه خوشه ای چند مرحله ای تصادفی انتخاب شدند. ۱۷۰ نفر از دانش آموزان دختر (۴۵٪) و ۲۱۰ نفر از دانش آموزان (۵۵٪) پسر بودند. ۸۵ نفر از دانش آموزان (۲۳٪) در مدارس غیر انتفاعی و ۲۹۵ نفر از دانش آموزان (۷۷٪) در مدارس دولتی بودند. ابزار تحقیق شامل پرسشنامه محقق ساخته عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان برای آینده بوده است. این پرسشنامه شامل سوال ۱-۲ تحت نام عامل تأمین نیروی کارآزموده، سوال ۷-۳ با نام عامل

جدول ۱. توصیف متغیرهای پژوهش

Table 1. Description of research variables

جولگی	کشیدگی	واریانس	انحراف استاندارد	میانگین	حداکثر	حداقل	
-۰/۶۶۱	۰/۰۲۶	۰/۹۹۱	۰/۹۹۵	۲/۶۲۳۷	۵	۱	تامین نیروی کار آزموده
۰/۷۱۷	-۰/۹۷۲	۰/۵۵۷	۰/۷۵۹	۳/۹۸۳۷	۵	۱/۶۰	اقتصاد پویا
-۰/۰۶۱	-۰/۶۲۱	۰/۴۰۹	۰/۶۳۹	۳/۹۷۶۰	۵	۲	خانواده پایدار
-۰/۰۸۳	۰/۰۰۶	۰/۱۱۹	۰/۳۴۵	۳/۴۷۶۸	۴/۳۳	۲/۶۰	بازدهی و بهره وری بیشتر
۰/۹۳۳	-۰/۸۴۱	۰/۵۹۰	۰/۷۶۸	۳/۷۴۹۷	۵	۱	اشتغال پایدار
-۰/۱۲۷	-۰/۲۸۸	۰/۴۰۷	۰/۶۳۸	۳/۶۲۰۰	۵	۱/۶۰	فراهم کردن زمینه اشتغال
۱/۰۸۴	-۰/۷۵۷	۰/۴۳۰	۰/۶۵۵	۳/۹۸۴۷	۵	۱/۲۰	توزیع مناسب دانش آموزان

در رشته های موجود است. شکل ۲، الگوی ساختاری پژوهش را نشان می دهد.

باتوجه به اطلاعات جدول ۲، کمترین مقدار میانگین متعلق به متغیر «تامین نیروی کار آزموده» و بالاترین مقدار آن متعلق به متغیر «توزیع مناسب دانش آموزان»

جدول ۲. درصد واریانس تبیین شده آزمون بر اساس عوامل هفتگانه در تحلیل عوامل مرتبه اول

Table 2. The percentage of explained variance of the test based on the seven factors in the analysis of the first order factors

مجموع مجذورات بارهای عاملی استخراج شده			مقادیر ویژه		شاخص های آماری		مؤلفه های
درصد تجمعی واریانس تبیین شده	درصد واریانس تبیین شده	کل	درصد تجمعی واریانس تبیین شده	درصد واریانس تبیین شده	کل		
۱۳/۴۸۵	۱۳/۴۸۵	۶/۴۸۳	۱۳/۴۸۵	۱۳/۴۸۵	۶/۴۸۳	اول	
۲۲/۸۲۹	۹/۳۴۴	۴/۷۲۹	۲۲/۸۲۹	۹/۳۴۴	۴/۷۲۹	دوم	
۳۰/۱۰۲	۷/۲۷۳	۴/۳۸۴	۳۰/۱۰۲	۷/۲۷۳	۴/۳۸۴	سوم	
۳۵/۵۳۲	۵/۴۳۰	۳/۳۴۵	۳۵/۵۳۲	۵/۴۳۰	۳/۳۴۵	چهارم	
۴۲/۴۱۱	۶/۵۳۴	۳/۴۱۱	۴۲/۰۶۶	۶/۵۳۴	۳/۴۱۱	پنجم	
۴۷/۵۵۱	۵/۴۸۵	۵/۸۳۹	۴۷/۵۵۱	۵/۴۸۵	۵/۸۳۹	ششم	
۵۲/۹۱۷	۸/۳۶۶	۲/۴۶۷	۵۲/۹۱۷	۵/۳۶۶	۲/۴۶۷	هفتم	

کل مقیاس را تبیین می کند. از روش تحلیل عوامل با روش مؤلفه های اصلی برای تحلیل های ارائه شده در جدول زیر استفاده شده است. در این روش اولین مؤلفه اصلی در مقایسه با سایر مؤلفه ها، واریانس بیشتری را از کل آزمون تبیین می نماید. چنین شرایطی برای عوامل معرفی شده به خوبی مشهود است. در ستون مجموع مجذورات بارهای عاملی استخراج شده نیز نسبت واریانس تبیین شده آزمون به وسیله هریک از عوامل ارائه شده است.

چنانکه یافته ها نشان داد، ۷ عاملی که در تحلیل عوامل مرتبه اول دارای ارزش ویژه بالاتراز یک بوده ند، استخراج شده که ارزش ویژه عامل اول معادل ۶/۴۸۳ محاسبه شده و ۱۳/۴۸۵ درصد از واریانس پرسشنامه را تبیین می کند. ارزش ویژه برای عامل دوم معادل ۴/۷۲۹ محاسبه شده و ۳۰/۱۰۲ درصد واریانس پرسشنامه را تبیین می کند. عامل اول بیشترین واریانس را تبیین می کند و به تدریج این میزان برای عوامل بعدی کاهش می یابد. در ستون مربوط به درصد تجمعی واریانس تبیین شده مشاهده می شود. ۷ عامل استخراج شده در مجموع ۵۲/۹۱۷ درصد از واریانس

جدول ۳. نتایج ماتریس تحلیل عاملی

Table 3. Factor analysis matrix results

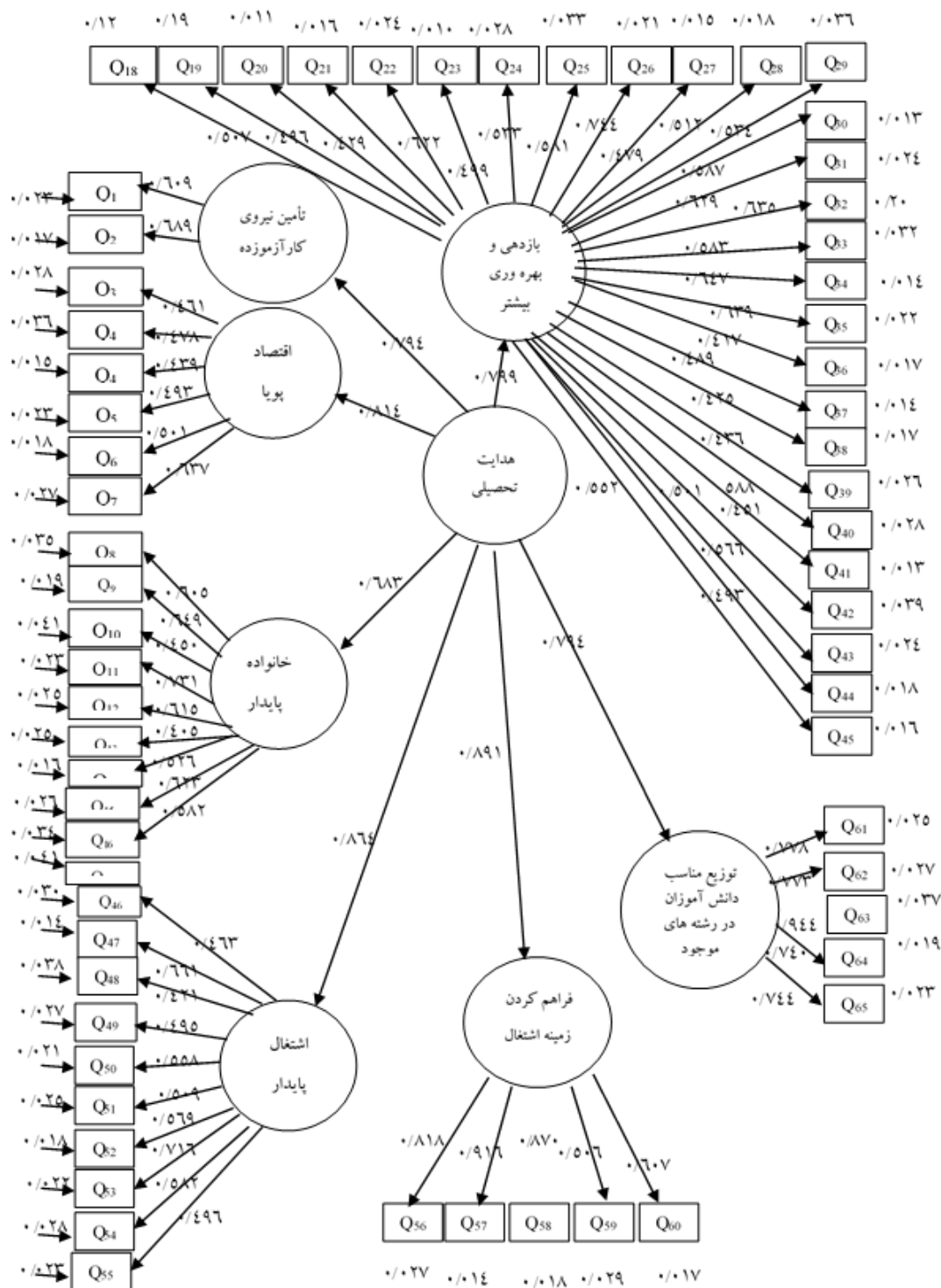
گروه ها	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵	عامل ۶	عامل ۷
آشناساختن دانش آموزان بارشته	۰/۶۰۹						
ایجاد آگاهی به رشته تحصیلی در دانش آموزان	۰/۶۸۹						
بازنگری در رشته های تحصیلی	۰/۴۶۱						
در نظر گرفتن وقایع جامعه	۰/۴۷۸						
گروه های همسالان	۰/۴۳۹						
رفع بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی	۰/۴۹۳						
ایجاد ارتباط مناسب بین بخش صنعت با هنرستان	۰/۵۰۱						
ایجاد علاقه به رشته تحصیلی	۰/۶۳۷						
عدم اصرار خانواده ها بر بعضی از رشته ها	۰/۶۰۵						
کاهش مشکل خانواده ها با هدایت تحصیلی مشاوران	۰/۶۴۹						
عدم فشاروالدین	۰/۴۵۰						
تغییر دیدگاه سنتی نسبت به رشته های خاص	۰/۷۳۱						
کاهش چشم و هم چشمی های دانش آموزان و خانواده ها	۰/۶۱۵						
افزایش مشارکت والدین در فرایند هدایت تحصیلی	۰/۴۰۵						
توجه به نقش والدین، معلمان و کارکنان مدرسه	۰/۵۲۶						
توضیحات واضح و جامع به دانش آموز و اولیا آنها	۰/۵۱۱						
آموزش دانش آموزان با نحوه صحیح انتخاب رشته تحصیلی	۰/۵۰۷						
دقت در انتخاب رشته تحصیلی	۰/۴۹۶						
توانایی	۰/۴۲۹						
استعداد	۰/۶۲۲						
ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش آموز	۰/۴۹۹						
شناسایی و شناساندن استعداد، توانایی، علاقه و ویژگی های شخصیتی دانش آموزان	۰/۵۳۳						
هدایت تحصیلی مطابق با نیاز دانش آموزان	۰/۵۸۱						
هدایت تحصیلی مطابق با نیاز جامعه	۰/۷۴۴						
نظارت بر فرایند اجرای انتخاب رشته	۰/۴۷۹						
توجه به توانمندی دانش آموزان،	۰/۵۱۲						
نمره علمی	۰/۵۳۴						
علاقه آن ها،	۰/۵۸۷						
آینده شغلی رشته ها،	۰/۶۲۹						
امکانات شهر	۰/۶۳۵						
امکانات آموزشگاه	۰/۵۸۳						
سطح فرهنگی خانواده ها	۰/۶۴۷						
خدمات لازم را در رابطه با آشنایی دانش آموزان با استعدادها، علایق توانایی ها و ویژگی های شخصیتی خودشان از طریق مشاوره فردی، گروهی بدهند.	۰/۶۳۹						

پرسشنامه در مولفه های (تامین نیروی کار آزموده ۰/۷۹۴، اقتصاد پویا ۰/۸۱۴، خانواده پایدار ۰/۸۷۸، بازدهی و بهره

اطلاعات جدول ۳، نشان دهنده بارهای عاملی پس از حذف بارهای مشترک و ضعیف می باشد. آلفای کرونباخ

پایایی ترکیبی تمام مولفه‌ها، مقدار قابل پذیرش بالای ۰/۷ هستند. جدول ۳ بیانگر آمار توصیفی متغیرهای پژوهش می باشد.

وری بیشتر ۰/۷۹۹، اشتغال پایدار ۰/۸۶۴، فراهم کردن زمینه اشتغال ۰/۸۹۱ و توزیع مناسب دانش آموزان در رشته های موجود ۰/۷۴۹ و آلفای کل ۰/۸۳ است. همچنین

شکل ۱- مدل نهایی تحلیل مسیر عوامل هدایت تحصیلی به شیوه مدل یابی معادله ساختاری

Figure 1.- The final model of the path analysis of educational guidance factors using structural equation modeling

تحصیلی توسط پژوهشگران برشمرده شده، دادن آگاهی های لازم به دانش آموزان است. رخصت طلب (۱۳۹۵) اذعان می دارد که دانش آموزان برای انتخاب رشته از هر نظر دچار کمبود اطلاعات و کمبود منابع و مراکز کسب اطلاعات هستند و نیاز واقعی جامعه به طور واضح و صریح تعیین و اطلاع رسانی نمی شود. اغلب دانش آموزان با رشته های تحصیلی علوم تجربی، ریاضی فیزیک و علوم انسانی و ادبیات آشنایی دارند و اطلاعاتی درباره سایر رشته ها ندارند. مطالعه نصری (۱۳۹۶) نشان داده است که در بسیاری از موارد دانش آموزان اطلاعات دقیق و مناسبی نسبت به علایق خود و از طرفی دیگر بازار کار جامعه ندارند، و در زمان انتخاب رشته، صرفاً مبتنی بر اطلاعات محدود و فضای حاکم بر جامعه تصمیم گیری می کنند.

بر اساس یافته های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان برای آینده عامل اقتصاد پویا بوده است. نتایج تحقیق با مطالعات سویو و شای (۲۰۲۱)، موشتاک و خان (۲۰۱۲)، کلاندر و همکاران (۲۰۰۹)، لاوسون (۲۰۰۹) همسویی داشته است. مطالعات آنها نشان داد که اقتصاد پویای جامعه وابسته به هدایت تحصیلی به جا و متناسب دانش آموزان است. با هدایت تحصیلی آینده نگر دانش آموزان می توان آنها را در مسیری هدایت کرد که با توانایی هایی که در رشته های مورد نیاز آینده کسب می کنند، اقتصاد جامعه آینده از حدی از پویایی برسانند. اقتصاد پویا با خرده مقیاس های، بازنگری در رشته های تحصیلی، در نظر گرفتن وقایع جامعه، گروه های همسالان، کاهش بیکاری بالای فارغ التحصیلان و ایجاد ارتباط مناسب بین بخش صنعت با هنرستان مشخص شده است. نیروی کار آموزش دیده برای دستیابی به توان اقتصادی در بخش های گوناگون جامعه نقش کلیدی دارد و سرمایه گذاری برای آموزش فنی و حرفه ای نوعی سرمایه گذاری برای آینده است و موجب پویایی اقتصاد کشور می گردد. اهمیت آموزش های فنی و حرفه ای و نقش آن در اقتصاد آینده بر هیچ کس پوشیده نیست. به شرطی که بین نیازهای بخش صنعت با آموزش های فنی و حرفه ای که در هنرستان ها

بر اساس یافته های بدست آمده، شاخص نیکویی برآزش برابر ۰/۹۵، شاخص تعدیل شده نیکویی برآزش برابر ۰/۹۱، ریشه استاندارد شده میانگین مجذور باقی مانده ها برابر ۰/۴۷۲، و نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی برابر ۲/۵۶ بوده که بیانگر برآزش مطلوب مدل پیشنهادی تحقیق بوده است.

بحث و نتیجه گیری

بر اساس یافته های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان برای آینده عامل تأمین نیروی کار آرموده بوده است. نتایج تحقیق با مطالعات رابرتز (۲۰۱۸)؛ آمیت، کوآتی، هاسکین و همکاران (۲۰۲۱)؛ گیل و لایفشیتز (۲۰۲۱) همسویی داشته است. مطالعه آنها نشان داد، هدایت تحصیلی با تأمین نیروی کار آینده در رابطه است. تأمین نیروی کار آرموده با خرده مقیاس های، آشنا ساختن دانش آموزان با رشته های تحصیلی و جلوگیری از عدم آگاهی و علاقه نداشتن به رشته تحصیلی موجود مشخص گردید. در صورتی که هدایت تحصیلی دانش آموزان بر اساس فراهم سازی نیروی کار مورد نیاز آینده صورت پذیرد، دانش آموزان در مسیری هدایت می شوند که در آینده می توانند پاسخگوی نیازهای جامعه آینده باشند. در تبیین یافته های این تحقیق می توان گفت که اطلاع رسانی مناسب و آشنا ساختن دانش آموزان با رشته های مختلف تحصیلی و توجه به علاقه دانش آموزان در انتخاب رشته تحصیلی می توانند نیروی انسانی متناسب با مشاغل را تحویل جامعه دهد، نیرویی که دارای قابلیت ها و توانایی ها و علاقه مند به آن شغل است. در این خصوص کریسنا و همکاران (۲۰۱۸) بیان می دارد دانش آموزانی که اطلاعات کمی در مورد فرصتهای شغلی دارند، انتظاراتشان در مورد آینده متناسب با توانایی ها و دانش خود نیست، آنها یک برنامه شغلی منسجم ندارند و با مشکلات عمده ای در فرایند تصمیم گیری شغلی مواجه می شوند. یکی از شرایطی که برای هرچه بهتر شدن هدایت

بازدهی و بهره‌وری بیشتر مشتمل بر خرده‌مقیاس‌های، آموزش به دانش‌آموزان با نحوه صحیح، دقت در انتخاب رشته تحصیلی، توانایی، استعداد، ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش‌آموز، شناسایی و شناساندن استعداد، توانایی، علاقه و ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان، تنظیم برنامه‌های هدایت تحصیلی بر اساس فطرت و نیازهای دانش‌آموزان و جامعه و برخوردار بودن از رویکردی نوآورانه و خلاق و مبتنی بر تجارب و توان معلمان و کارکنان مدرسه به صورت سیستمی، نظارت بر فرایند اجرای انتخاب رشته، توجه به توانمندی دانش‌آموزان، نمره علمی، علایق آنها، آینده شغلی رشته‌ها و امکانات شهر بوده است.

بر اساس یافته‌های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان برای آینده عامل اشتغال پایدار بوده است. نتایج تحقیق با مطالعات مارتین-گارسیا، لویز-مارتین و آرگوداس-سانز (۲۰۲۰)، بوربالس، فان وریپ (۲۰۲۰)، دونالد، آشلیقه و باروچ (۲۰۱۸)، هاپکینسون، هوقیس و لایر (۲۰۰۸) همسویی داشته است. مطالعات آنها نشان داد که هدایت تحصیلی دانش‌آموزان به اشتغال پایدار آینده منجر می‌شود. در صورتی که دانش‌آموزان از هدایت تحصیلی واقع‌بینانه‌ای برخوردار شوند، در آینده‌ای که پیش‌رو دارند، از منافع و سود مالی بهره‌مند می‌شوند و از اینرو هزینه‌های مصرف شده برای تحصیل برای آنها به فایده‌مندی می‌رسند. لذا ادراک دانش‌آموزان چنین است که هزینه‌ها و منابع بکارگرفته برای تحصیل او بهره‌وری داشته است زیرا که از هدایت تحصیلی برای او اشتغال پایدار دارد. اشتغال پایدار با خرده‌مقیاس‌های، عدم اصرار خانواده‌ها بر بعضی از رشته‌ها، کاهش مشکل خانواده‌ها با هدایت تحصیلی مشاوران، عدم فشار والدین، تغییر دیدگاه سنتی دانش‌آموزان و خانواده‌ها نسبت به رشته‌های خاص، عدم چشم و هم‌چشمی‌های دانش‌آموزان و خانواده‌ها، مشارکت بیشتر والدین و درگیر کردن والدین در فرایند هدایت تحصیلی، توجه به نقش مؤثر والدین در جریان هدایت تحصیلی فرزندان و اعتبار بخشی

صورت می‌گیرد تناسب وجود داشته باشد. ولتو و نورا (۲۰۱۹)، چالش‌های فعلی دانش‌آموزان را متفاوت از گذشته دانسته‌اند. افراد، علایق و توانایی‌های متفاوتی دارند، پس در حوزه‌های مختلفی موفق می‌شوند. بنابراین برای دانش‌آموزان، قادر بودن به کشف توانایی و علایق خود و هدایت شدن در مسیر حرفه‌ای و آموزش صحیح‌ترین اهمیت را دارد و این نیازمند انتخاب آگاهانه و آشنایی کامل با رشته‌های تحصیلی می‌باشد.

بر اساس یافته‌های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان برای آینده عامل خانواده پایدار بوده است. نتایج تحقیق با مطالعات نصری (۱۳۹۶)، امین‌بیدختی (۱۳۹۶)، چ (۲۰۰۶)، دیاس و سا (۲۰۱۶)، اودکادو و همکاران (۲۰۱۷) همسویی داشته است. بنابه مطالعات آنها نگرش و بینش والدین در انتخاب رشته‌های تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر به‌سزایی دارد و در بسیاری از مواقع خانواده‌ها برای دانش‌آموزان در رابطه با انتخاب رشته تحصیلی تصمیم‌گیری می‌کنند و مداخله والدین از نقاط ضعف هدایت تحصیلی به شمار می‌رود زیرا که بیشتر آنها از روی چشم و هم‌چشمی برای دانش‌آموزان خود دست به تصمیم‌گیری می‌زنند بدون آنکه شرایط واقع‌بینانه در نظر گرفته شود. لذا بیشتر دانش‌آموزان در رشته‌های نظری (علوم تجربی و ریاضی) وارد می‌شوند به بهانه اینکه در آینده پزشک و مهندس شوند و آرزوی دیرینه خانواده خود را تحقق بخشند.

بر اساس یافته‌های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان برای آینده عامل بازدهی و بهره‌وری بیشتر بوده است. نتایج تحقیق با مطالعات موسوی و شفیعی پور مطلق (۱۳۹۴) رادید، لطفی و آکول (۲۰۲۰)، آنتلم-لانزات و همکاران (۲۰۲۰) همسویی داشته است. بنابه مطالعات آنها تحصیل دانش‌آموزان مادامی از بازدهی و بهره‌وری لازم برخوردار است که آنها بتوانند متناسب علائق و استعداد‌های خود به انتخاب رشته اقدام کنند و در نتیجه بعد از فارغ‌التحصیلی بتوانند آنچه را که یادگرفته‌اند، در مرحله عمل بکار گیرند.

می آید. متناسب نبودن برخی از رشته‌های دانشگاهی با نیاز بازار کار باعث شده که تعداد زیادی از قشر جوان و تحصیل کرده در کشور ما با مشکل بیکاری دست و پنجه نرم کنند. تعداد بیکاران دانشگاهی نشان از انتخاب رشته‌هایی غلط و نامناسب با شرایط بازار کار است و کم نیستند افرادی که حدود ۱۲ سال از عمر خود را صرف کسب مدرک کارشناسی یا کارشناسی ارشد کرده‌اند و پس از پایان تحصیل از یک طرف با منطبق نبودن رشته تحصیلی خود با نیازهای بازار کار روبرو شده‌اند و از طرف دیگر چون در طول دوران تحصیل فعالیت کاربردی و عملی نداشته با هیچ‌گونه مهارتی آشنا نیستند و سرگردان در جامعه رها شده‌اند.

بر اساس یافته‌های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان، عامل توزیع مناسب دانش آموزان در رشته‌های موجود بوده است.

یافته‌های تحقیق حاضر در خصوص عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی در تعیین مدل ارتباطی بین این مولفه‌ها همسو با نتایج تحقیقات رخصت طلب (۱۳۹۵)، امین بیدختی (۱۳۹۶)، رضایی مدنی و همکاران (۱۳۹۸)، ادیسی (۱۳۹۵)، کریسنا و همکاران (۲۰۱۸) می باشد.

در مدل ارائه شده همبستگی مناسب و معناداری بین گویه‌ها با مولفه‌های اصلی مدل و نیز بین مولفه‌های اصلی با یکدیگر مشاهده شد. بررسی شاخص‌های مطلوبیت نشان داد که مدل از برازش قابل قبولی برخوردار می باشد. لذا پیشنهاد می شود به منظور بهبود توزیع مناسب دانش آموزان در رشته‌های موجود، مشاوران در مدارس علاوه بر توجه به علائق دانش آموزان، سایر مولفه‌های اشاره شده در مدل را نیز بررسی و اثرات آنها را در انتخاب رشته تحصیلی دانش آموزان کنترل نمایند. همچنین یکی از مولفه‌های شناسایی شده مؤثر بر انتخاب تحصیلی دانش آموزان، والدین می باشد که در بیشتر موارد بدون آگاهی و اطلاعات کافی و گاهی با فشار بر دانش آموز جهت انتخاب رشته را تغییر داده و بر فرایند صحیح مشاوره تحصیلی تاثیر می گذارند.

به نقش معلمان و کارکنان مدرسه و توضیحات بسیار شفاف و جامع برای دانش آموز و اولیا آنها مشخص شد. بنابه مطالعه رخصت طلب (۱۳۹۵) به دانش آموزان برای انتخاب رشته از هر نظر دچار کمبود اطلاعات و کمبود منابع و مراکز کسب اطلاعات هستند و نیاز واقعی جامعه به طور واضح و صریح تعیین و اطلاع رسانی نمی شود. اغلب دانش آموزان با رشته‌های تحصیلی علوم تجربی، ریاضی فیزیک و علوم انسانی و ادبیات آشنایی دارند و اطلاعی درباره سایر رشته‌ها ندارند.

بر اساس یافته‌های بدست آمده، یکی از عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان برای آینده‌عامل فراهم کردن زمینه اشتغال بوده است. نتایج تحقیق با مطالعات نتایج تحقیق با مطالعات هستر (۲۰۰۸)، هاله، گراهام و جانسون (۲۰۰۹)، فاینای و همکاران (۲۰۱۷)، الماریت و موسا (۲۰۱۹) همسویی داشته است. مطالعات آنها نشان داد که هدایت تحصیلی دانش آموزان همسویی داشته است. مطالعات آنها نشان داد که هدایت تحصیلی دانش آموزان عقلانی منجر به توسعه زمینه اشتغال آنها در آینده می شود. این در حالی است که هدایت تحصیلی سوگیرانه منجر به این می شود که در برخی از رشته‌های تحصیلی، آموزش و پرورش با انباشت تقاضا مواجه شود که این امر در بیکاری آنها در آینده در رابطه است ضمن اینکه در بیشتر زمینه‌ها، جامعه با کمبود نیروی کار روبرو می گردد. یکی از اهداف اصلی یک نظام آموزش و پرورش، هدایت دانش آموزان به سوی شکوفایی توانایی‌ها و برآوردن نیازهای فرد و جامعه است که رسیدن به این هدف تنها با راهنمایی افراد به سمت کسب شغل متناسب محقق خواهد شد، به همین دلیل بسیاری از صاحب‌نظران آموزش و پرورش، از جمله شرتزر و بروس (۲۰۱۷) بر این باورند که آموزش و پرورش پلی رابط بین مدرسه و دنیای کار است. کارشناسان اقتصادی، رشد و توسعه یافتگی را بر اساس میزان افراد مشغول به کار آن جامعه می‌سنجند. افزایش رشد اقتصادی از طریق کاهش بیکاری، افزایش نرخ مشارکت نیروی کار، کاهش فقر و تخفیف عوارض ناشی از بالا بودن بیکاری پدید

courses. *Higher Education Research & Development*, Vol. 40, No. 5, Pp. 885-900.

Amin Bidakhti A, Darai M. (2016). Examining the bottleneck of academic guidance of students of the first secondary school in Tehran. *New Approach Quarterly in Educational Management*, Vol. 2, No. 5, Pp. 20-28. [In Persian].

Antelm-Lanzat A M, Gil A, Cacheiro-González M L, et al. (2020). Learning styles and vocational guidance in secondary education. *Educational Sciences: Theory & Practice*, Vol. 20, No. 3, Pp.1-15.

Arizi H, Salahian A. (2015). Investigating the relationship between the value system of students and the selection criteria of university admission candidates in Isfahan. *Educational Innovation Quarterly*, Vol. 11, No. 45, Pp. 125-148. [In Persian].

Barabari H, Arvin B. (2021). Comparison of students' academic and career aspirations: the study of Zahedan and Tehran. *Educational Research Quarterly*, Vol. 37, No. 2, Pp. 127-146. [In Persian].

Burbules N C, Fan G, Repp P. (2020). Five Trends of Education and Technology in a Sustainable Future. *Geography and Sustainability*, Vol. 1, No. 2, Pp.93-97.

Ch A H. (2006). Effect of guidance services on study attitudes, study habits and academic achievement of secondary school students. *Bulletin of Education & Research*, Vol. 28, No. 1, Pp.35-45.

Colander D, Föllmer H, Haas A, et al. (2009). The financial crisis and the systemic failure of academic economics. *Univ. of Copenhagen Dept. of Economics Discussion Paper*, 9-3.

Dias D, Sá M J. (2016). Academic promises and family (dis) enchantments: clues for

بر مبنای نتایج این پژوهش پیشنهاد می شود که هدایت تحصیلی دانش آموزان با توجه به عواملی چون فراهم کردن زمینه اشتغال دانش آموزان، ایجاد خانواده پویا، ایجاد اقتصاد پویا، ایجاد بازدهی و بهره وری بیشتر و با توجه به ایجاد اشتغال پایدار برای دانش آموزان صورت پذیرد. همچنین پیشنهاد می گردد که مشاوران مدارس با برگزاری جلساتی با اولیا دانش آموزان اطلاعات لازم در مورد علایق دانش آموزان و نیز اطلاعات مربوط به تغییرات بازار کار و ارتباط آن با رشته انتخابی دانش آموز را در اختیار والدین قرار دهند. به پژوهشگران آینده بررسی تأثیر نقش مشاور و والدین و مقایسه آن با تاثیر اطلاعات حاصل از فضای مجازی در هدایت تحصیلی دانش آموزان و همچنین تاثیر توزیع دانش آموزان در رشته های مورد علاقه شان بر عملکرد آنها پیشنهاد می گردد.

از جمله نقاط ضعف پژوهش می توان به محدود بودن جامعه آماری به استان کرمانشاه و همچنین محدودیت در انتخاب خبرگان به واسطه شرایط جغرافیایی اشاره کرد. با توجه به خلأ های پژوهشی در رابطه با موضوع و همچنین جامع و کاربردی بودن موضوع پژوهش می توان انتخاب مناسب موضوع پژوهش یعنی مدل یابی عوامل مؤثر بر هدایت تحصیلی دانش آموزان مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران را از جمله نقاط قوت پژوهش حاضر دانست.

References

- Abedini Y. (2018). Predicting academic progress of high school students based on self-efficacy beliefs, socio-economic status and field of study. *Two quarterly journals of the Iranian Psychological Association*, Vol. 40, No. 2, Pp.70-75. [In Persian].
- Amiet D, Choate J, Hoskin J, et al. (2021). Exploring attitudes, beliefs and practices of academic staff towards undergraduate career development in non-vocational

- Martín-García R, López-Martín C, Arguedas-Sanz R. (2020). Collaborative learning communities for sustainable employment through visual tools. *Sustainability*, Vol. 12, No. 6, Pp. 25-69.
- Moradi E, Akhavan Nafti M. (2013). Theoretical high school course of science students to examine the satisfaction of choosing their major and the factors affecting it. *Scientific-Research Quarterly of Educational Psychology*, Vol. 28, No. 9, Pp.138-121. [In Persian].
- Mousavi S Al A, Shafipour Mutlaq F. (2014). Determining the relationship between early quality-oriented curriculum and the perceived entrepreneurial ability in order to provide a suitable model (case study; the view of secondary school teachers in Shahrekord). *The first scientific research conference on new findings of management, entrepreneurship and education in Iran, Tehran*. [In Persian].
- Mushtaq I, Khan S N. (2012). Factors affecting students' academic performance. *Global journal of management and business research*, Vol. 12, No. 9, Pp.17-22.
- Naderi A. (2014). The optimal mechanism and pattern of allocation of financial resources for education: basics, requirements, *elements and algorithm*. *Education Quarterly*, Vol. 40, No. 104, Pp.59-90. [In Persian].
- Nasimi M. (2015). Academic and career guidance of students in the first secondary school. *Growth in School Counselor Education*, Vol. 12, No. 1, Pp. 10-11. [In Persian].
- Nasr A R, Parhehi H, Marker M H, et al. (2015). Examining the preferred criteria for choosing the field of candidates entering government higher education centers in 2015. *A collection of articles from the university admissions seminar. Esfahan*. [In Persian].
- guidance and counselling in higher education. *British Journal of Guidance & Counselling*, Vol. 44, No. 1, Pp. 42-56.
- Donald W E, Ashleigh M J, Baruch Y. (2018). Students' perceptions of education and employability: Facilitating career transition from higher education into the labor market. *Career development international*.
- El Mrabet H, Moussa A A. (2019). *Smart school guidance and vocational guidance system through the internet of things*. In Proceedings of the 2nd international conference on networking, information systems & security, Pp. 1-5.
- Finnie R, Fricker T, Bozkurt E, et al. (2017). Academic advising: Measuring the effects of "proactive" interventions on student outcomes.
- Gihleb R, Lifshitz O. (2021). Dynamic effects of educational assortative mating on labor supply. *Review of Economic Dynamics*.
- Hale M D, Graham D L, Johnson D M. (2009). Are students more satisfied with academic advising when there is congruence between current and preferred advising styles?. *College Student Journal*, Vol. 43, No. 2, Pp. 313-325.
- Hester E J. (2008). Student evaluations of advising: Moving beyond the mean. *College Teaching*, Vol. 56, No. 1, Pp. 35-38.
- Hopkinson P, Hughes P, Layer G. (2008). Sustainable graduates: linking formal, informal and campus curricula to embed education for sustainable development in the student learning experience. *Environmental Education Research*, Vol. 14, No. 4, Pp.435-454.
- Lawson T. (2009). The current economic crisis: its nature and the course of academic economics. *Cambridge Journal of Economics*, Vol. 33, No. 4, Pp. 759-777.

- Rezaei Madani M, Kalantar Hormzi A, Naimi E. (2018). Examining the new academic guidance process from the perspective of school counselors. *Quarterly Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*, Vol. 10, No. 39, Pp. 27-48. [In Persian].
- Roberts J. (2018). Professional staff contributions to student retention and success in higher education. *Journal of Higher Education Policy and Management*, Vol. 40, No. 2, Pp. 140-153.
- Su H, Yu J, Shi Y. (2021). The economic effect of China's educational input, based on the research of dynamic spatial Dubin model. *Computer Applications in Engineering Education*, Vol. 29, No. 2, Pp. 433-444.
- TaleZarei M. (2015). Investigating the effective factors on the academic and career guidance of students of the new secondary education system of Shahrood city. *The second international conference on management and information and communication technology*. [In Persian].
- Valto P, Nuora P. (2019). The Role of Guidance in Student Engagement with Chemistry Studies. *LUMAT*, Vol. 7, No. 1, Pp.
- Nasri, Sadiq; and Khurshid, Alireza (2016). Examining the relationship between personality traits and students' learning styles. *Journal of School Psychology*, Vol. 1, No. 4, Pp.121-123. [In Persian].
- Navidi A. (2016). Educational guidance in Iran's education system: practical experiences and sustainable challenges. *Education Quarterly*, Vol. 3, No. 133, Pp.9-34. [In Persian].
- Nejat S, Emami Razavi H; Rashidian A, et al. (2015). Investigating the opinions of medical students about the reasons for choosing the medical field and recognizing careers in the Faculty of Medicine of the University of Tehran: the combination of quantitative and qualitative approaches. *Journal of the Center for the Study and Development of Medical Education*, Vol. 1, No. 13, Pp. 1-99. [In Persian].
- Oducado R M F, Frigillano P R, Gunce J J, et al. (2017). *Guidance needs of nursing students in Iloilo City, Philippines*.
- Radid M, Lotfi S, Akoul M. (2020). Effects of academic results on the perception of competence and self-esteem in students' training. *Global Journal of Guidance and Counseling in Schools: Current Perspectives*, Vol. 10, No. 1, Pp.12-22. [In Persian].